

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Zastępca
Rzecznika Praw Obywatelskich
Stanisław TROCIUK

Warszawa, 21.02.2013 r.

RPO-715421-II/12/EK

00-090 Warszawa Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 22 827 64 53

Pan

Nadinspektor Marek Działoszyński

Komendant Główny Policji

ul. Puławska 148 /150

02-514 WARSZAWA

Wzajemny Panie Komendancie

Uprzejmie informuję, iż działając na zasadzie art. 9 ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich /Dz.U. z 2001 r. Nr 14 poz. 147 ze zmianami/, na podstawie doniesień medialnych, Rzecznik Praw Obywatelskich podjął czynności w sprawie zatrzymania przez funkcjonariuszy Policji z Komendy Miejskiej w O. w godzinach wieczornych kobiety - matki samotnie wychowującej dwoje dzieci w wieku 2 i 6 lat, celem doprowadzenia jej do Aresztu Śledczego do odbycia zastępczej kary pozbawienia wolności w wymiarze 25 dni za niespłaconą grzywną w kwocie 2250 zł.

Z informacji otrzymanej od Komendanta Wojewódzkiego Policji w O., do którego zwróciliśmy się z prośbą o przedstawienie wyjaśnień w przedmiotowej sprawie, wynika, że funkcjonariusze Policji zrealizowali polecenie sądu, przy czym wiązało się to z przewiezieniem dzieci w nocy do obcego dla nich domu - do rodziny zastępczej. W ich postępowaniu nie stwierdzono uchybień, co więcej, ich zaangażowanie w rozwiązanie sprawy zatrzymanej kobiety uznane zostało za ponadprzeciętne, gdyż udzielano jej wszelkiej możliwej w tych okolicznościach pomocy.

Funkcjonariusze wykonywali w tym przypadku czynności w oparciu o obowiązujące przepisy, w tym Zarządzenie nr 360 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 marca 2009 r. w sprawie *metod i form wykonywania przez policjantów konwojów i doprowadzeń* (Dz. Urz.KGP.2009.6.29). Jak jednak wynika z § 38 ust. 1 pkt 2 powołanego Zarządzenia należy odstąpić od doprowadzenia między innymi, jeżeli osoba podlegająca doprowadzeniu przedstawi zaświadczenie organu samorządowego, że posiada na swoim wyłącznym utrzymaniu dziecko w wieku do 18 lat. Przepis ten nie pozostawia wykonującym go policjantom alternatywy w tym

sensie, że brak stosownego dokumentu urzędowego (zaświadczenia organu samorządowego) uniemożliwia odstępnie od doprowadzenia nawet w sytuacji, gdy z niebudzących wątpliwości okoliczności faktycznych wynika, że zachodzi sytuacja, która - w przypadku jej urzędowego potwierdzenia - uzasadniałaby odstępnie od czynności. W realiach przedmiotowej sprawy policjanci podejmujący działania w późnych godzinach wieczornych ponad wszelką wątpliwość mogli zaobserwować, że doprowadzana kobieta samotnie sprawuje opiekę nad małymi dziećmi. Jednocześnie właśnie późna pora podejmowanych czynności uniemożliwiała doprowadzanej uzyskanie stosownego zaświadczenia i przedstawienie go policjantom.

Warto w tym miejscu zaznaczyć, iż w przypadku, gdy podstawą do odstąpienia od doprowadzenia byłby stan zdrowia lub ciąża osoby doprowadzanej (§38 ust. 1 pkt 1 i 3 Zarządzenia) policjanci mogliby o każdej porze zweryfikować oświadczenia takiej osoby, do czego zobowiązuje ich zresztą § 3 ust. 1 Zarządzenia. Takiej możliwości nie ma jednak w przypadkach określonych w § 38 ust. 1 pkt 2 Zarządzenia, w tym w szczególności w sytuacji, gdy osoba doprowadzana ma na swoim wyłącznym utrzymaniu dziecko do lat 18. Należy tu nawiasem stwierdzić, iż w ocenie Rzecznika, nie mniej istotnym od „wyłączonego utrzymywania” czynnikiem przemawiającym za odstąpieniem od doprowadzenia powinno być sprawowanie faktycznej pieczy nad dziećmi.

Okoliczności badanej przez Rzecznika sprawy wskazały, iż postępowanie policjantów, któremu nie sposób zarzucić sprzeczności z powołanymi wyżej przepisami, mogło prowadzić do skutków trudnych do zaakceptowania z punktu widzenia dobra dziecka.

W ocenie Rzecznika zatem wymaga rozważania potrzeba zmodyfikowania powołanego przepisu w celu uelastycznienie go poprzez wprowadzenie innej możliwości potwierdzenia, że dana osoba rzeczywiście sprawuje faktyczną opiekę nad małoletnimi dziećmi i jest ich jedynym opiekunem, bowiem uzyskanie stosownego zaświadczenia nie jest możliwe w godzinach wieczornych i nocnych a także w dni wolne od pracy.

Wobec powyższego, uprzejmie proszę Pana Komendanta o zajęcie stanowiska w opisanej sprawie i poinformowanie Rzecznika Praw Obywatelskich o jego treści i ewentualnie o podjętych działaniach.

Z poważaniem

